

VIVAQUA

Het voorkomingsgebied van Modave (foto Gillet Huy)

Modave, het rijk van het water

In Modave bevindt zich niet alleen de belangrijkste grondwaterwinning van België. Met zijn natuurreservaat en zijn kasteel is de site ook het perfecte voorbeeld van het beleid van Vivaqua op het vlak van de bescherming van de natuur en van het behoud van het patrimonium. Modave behoort, samen met Havelange en Marchin, tot de winningen in het bekken van de Hoyoux.

Terugblik

1882 - koning Leopold II schrijft een wedstrijd uit voor "het beste werk over de manier om onze grote steden, en heel in het bijzonder de Brusselse agglomeratie, overvloedig en tegen de laagste prijs te voorzien van drinkwater van de beste kwaliteit, rekening houdend met de verwachte stijging van het aantal inwoners."

1891 - Vivaqua neemt het project over dat Paul Van Hoegarden in het kader van de wedstrijd van 1882 had ingediend en dat ertoe strekte het water uit de bronnen in het domein van Modave op te vangen en aan te voeren naar een in Bosvoorde te bouwen reservoir. Toch kiest het eerst voor de winningen uit de streek van Spontin.

1907 - men begint de galerijen van Modave uit te houwen.

20 mei 1922 - de win- en aanvoerinstallaties worden in gebruik genomen.

1923 - het water wordt aangevoerd tot in Vlaanderen.

De jaren 30 – Vivaqua koopt terreinen aan om een onmiddellijk beschermingsgebied aan te leggen.

1941 – Vivaqua verwerft aanvullende gronden, het kasteel met zijn hoeve inbegrepen. De lokale bronnen worden voortaan beschermd door 450 hectare in volle eigendom.

1973 – Vivaqua sluit een overeenkomst met de vzw De Belgische Natuur- en Vogelreservaten (nu Natagora) met het oog op de bescherming van fauna en flora in het beschermingsgebied.

De toegang tot de secundaire wingalerijen

Binnenaanzicht van een hoofd-galerij

De kantonier is belast met het toezicht op de winningen

Het voorkomingsgebied van Modave

Ligging

Modave, 28 km ten zuidwesten van Luik

Productiecapaciteit

Modave is de belangrijkste grondwaterwinning in België. Ze produceert 53 000 tot 80 000 m³ per dag, naargelang van de rijkheid van de waterlaag, die zelf afhankelijk is van de weersomstandigheden van de laatste jaren.

De bronnen van de Hoyoux

In Modave vangt Vivaqua water op uit de bronnen van de Hoyoux, een zijrivier op de rechteroever van de Maas. In het begin van de 20e eeuw werden over zo'n 5 km onderaardse galerijen uitgehouwen om het opwellend water uit de waterlaag op te vangen en te verzamelen. De hoofdgalerijen liggen in de heuvelhelling, haast parallel aan de rivierbedding. Om het water uit de bronnen dat aan de hoofdgalerijen ontsnapt toch op te kunnen vangen, werden ietwat lager secundaire galerijen uitgehouwen in de as van de vallei. Het in Modave gewonnen water wordt op natuurlijke wijze bewerkt en gefiltreerd door de lemige en zandige mantel over de rots en door de fijn verbrokkelde materialen in de spleten van het kalksteenmassief.

Gevrijwaarde zuiverheid

Om te beletten dat het water wordt verontreinigd, heeft Vivaqua

- de hoofdwinningen op een iets hoger peil dan de waterpiegel van de rivier aangelegd en de secundaire winningen in de omgelegde en waterdicht gemaakte bedding verwezenlijkt
- geulen gemaakt om het al te dichtbij of te geconcentreerde afvloeiend water af te voeren
- in de zone dicht bij de winning geen andere activiteiten toegelaten dan waterwinning en intensieve bebossing.

Scherp toezicht

Turbidimeters meten doorlopend de helderheid van het water en waarschuwen in geval van storingen automatisch de Centrale Dispatching, die gevestigd is in Brussel. Voorts onderzoeken de kantoniers het water meermaals per week op zijn smaak, geur en helderheid. Het wordt

bovendien ontleed door het Laboratorium.

Om iedere verontreiniging van het voedingsgebied te voorkomen, oefent Vivaqua buiten zijn eigendommen eveneens toezicht uit op iedere huishoudelijke, landbouw- of industriële activiteit.

Dankzij de diverse genomen voorzorgen heeft het gewonnen water zijn natuurlijke drinkbaarheid kunnen behouden. Het hoeft noch gefiltreerd noch gezuiverd te worden. Het ondergaat hooguit een ontsmetting met chloor ter plaatse om zijn drinkbaarheid tijdens de aanvoer te vrijwaren. Verder wordt het op zijn weg naar de plaatsen van verbruik onderworpen aan verscheidene opeenvolgende analytische controles.

Milieubeheer

Begin de jaren 1970 gingen Vivaqua en de BNVR (Belgische Natuur- en Vogelreservaten) een samenwerkingsakkoord aan, vastgelegd in een overeenkomst. Deze samenwerking heeft ten doel het natuurlijk patrimonium op de aangekochte gronden rond de winzones, die altijd al nauwlettend werden bewaakt, beschermd en onderhouden, in stand te houden. Die samenwerking is alsmear constructiever gebleken. De site van Modave herbergt eveneens een *Centre Régional d'Initiation à l'Environnement* (CRIE), een gewestelijk centrum voor milieu-initiatie.

Een cultureel mecenaat

Door de omstandigheden - het domein is immers ondeelbaar - heeft Vivaqua, met de aankoop van de eigendommen van Modave, tevens het kasteel van de Graven de Marchin verworven.

Sedert 1993 komt het kasteel van Modave voor op de lijst met uitzonderlijke monumenten in het Waalse Gewest. In dit kasteel bevindt zich ook de maquette van een hydraulische machine die Rennequin Sualem, een timmerman uit de streek, omstreeks 1667 bouwde. Deze machine, die het mogelijk maakte Modave te bevoorraden, diende als voorbeeld voor de machine van Marly, die het honderdvijftig meter boven het niveau van de Seine gelegen kasteel van Versailles met water bevoorradde. Bovendien zijn ook de bijgebouwen van het kasteel sedert 2006 geklasseerd als uitzonderlijk monument in het Waalse Gewest.